

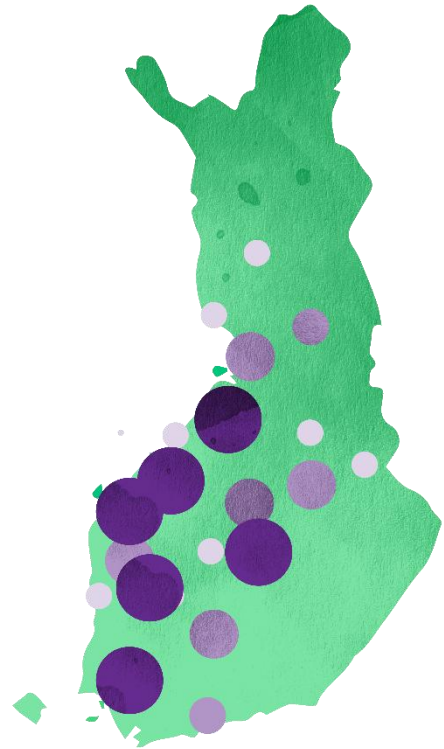

OPETTAJAN OHJE – SUN VALINTA -AINEISTO

- POP Pankki on tuottanut Rahaviikolle tämän yläasteille tarkoitetun materiaalin.
- Ajatuksena on saada nuoret keskustelemaan rahan käytöstä sekä valintojen tekemisestä. Haluamme kannustaa nuoria ottamaan huomioon erilaisia asioita valintoja tehdessään.
- Esitys alkaa sillä, että nuoria aktivoidaan keskustelemaan ensin, millaisen liikkumisvälineen he valitsisivat – pyörän, moottoripyörän vai koppimönkijän. Seuraava keskustelun aihe on, miten pienet päivittäiset ostokset, kuten vaikka energiajuoma tai kahvi, voivat muodostaa kohtuullisen ison summan kuukaudessa.
- Seuraavaksi nuoria pyydetään valitsemaan jompikumpi sinänsä samannäköisistä t-paidoista, mutta toisella on ekosertifikaatti. Isompi taustakysymys onkin, vaikuttaako nuoren arvot valintoihin?
- Valintojen jälkeen seuraa muutama rahan käytön suunnitteluun liittyvä kalvo.
- Tämän jälkeen tulee muutama huijauksiin ja turvalliseen pankkiasiointiin liittyvä kalvo.
- Lopuksi kerrotaan hiukan siitä, millainen työpaikka finanssiala on.
- **Esityskalvot löytyvät tästä materiaalista ohjeistavine teksteineen.**

MIKÄ ON POP PANKKI?

- POP Pankki -ryhmä on suomalainen pankkiryhmä, johon kuuluu 18 itsenäistä POP Pankkia, keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj, POP Asuntoluottopankki Oyj ja keskusorganisaatio POP Pankkikeskus.
- POP Pankit tarjoavat pankkipalveluja henkilöasiakkaille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille.
- POP Pankki -ryhmä on perustettu vuonna 1997. Monilla POP Pankeilla on yli 100-vuotinen toimintahistoria.
- POP Pankit ovat osuuskuntamuotoisia, jäsenasiakkaiden omistamia pankkeja.
- POP Pankki -ryhmä työllistää yli 800 henkeä.
- POP Pankeilla on n. 70 konttoria ja palvelupistettä ympäri Suomea sekä valtakunnallisesti palvelevia digikonttoreita sekä kaikkia asiakkaita palveleva, Vaasaan sijoittuva keskitetty asiakaspalvelu.

Lisätietoja löytyy poppankki.fi.

Kysymykset koskien tätä aineistoa:

Maija Hyötyläinen, viestintäpäällikkö,
POP Pankkikeskus, puh. 050 572 9679,
maija.hyotylainen@poppankki.fi

Aineisto on tuotettu 2/2026

Valinta on sinun!

- Teemme satoja valintoja joka päivä. Valintoihin vaikuttaa monet asiat, kuten
 - meidän erilaiset tarpeemme
 - rahatilanne
 - tuotteiden ja palvelujen saatavuus (esim. ollaanko kaupassa vai kotona)
 - arvomme
- Seuraavilla kalvoilla on valintatilanteita – mikä on sinun valintasi ja miksi?
- Pohtikaa ryhmässä, mitkä asiat vaikuttavat valintoihinne?
- Esityksen hinnat ovat viitteellisiä, osa kuvista on tehty tekoälyllä.

2

26.2.2026

Rahaviikko 2026

**Mikä on
sinun valintasi?**

Liikkuminen: minkä valitsisit ja miksi?

4

26.2.2026

Rahaviikko 2026

POP Pankki

Tällä kalvolla tavoitteena on keskustella nuorten tarpeista liikkua ja millaisia vaihtoehtoja on olemassa. Hinnat ovat viitteellisiä. Ei ole oikeita tai väriä vastauksia. Tärkeämpää on tarkastella erilaisia valintoihin liittyviä näkökulmia.

Tässä on hiukan lisätietoa vaihtoehdoista, muuttuisiko valintasi? Miksi?

Pyörä

- Ei tarvitse ajokorttia
- Vakuutus: pyörä sisältyy kotivakuutukseen

Moottoripyörä:

- Mopokortti: 200-450 euroa
- Bensankulutus n. 4 l /100 km
- Vakuutus: 100-400 €/vuosi

Koppimönkkäri

- T-kortti: 100-200 euroa
- Polttoaineenkulutus: 4-8 l/100 km
- Vakuutus: 100-400 € vuosi

POP Pankki

5

26.2.2026

Tällä kalvolla on lisätty tietoa hankintaan liittyvistä mahdollisista lisäkuluista. Lisäkulujen huomioiminen valintaa tehtäessä on tärkeää, koska hankintaan voi liittyä hankintahinnan lisäksi myös muita kuluja. Miten nuori aikoo rahoittaa hankintansa käyttöä?

Iltapäivän piristys: minkä valitsisit ja miksi?

26.2.2026

Rahaviikko 2026

POP Pankki

Monella nuorella voi olla huomaamattaan päivittäinen tapa nauttia juomatökillinen tuomaan ns. piristystä päivään. Nuorien on hyvä keskustella, mistä tarve juomalle mahdollisesti tulee. Kalvon tavoitteena on saada nuoret huomaamaan, miten koettu tarve voi ohjata valintoja ja miettiä, voiko tarvetta ohjata jollain tavalla? Pienet päivittäiset hankinnat voi myös muodostua kohtuu suureksi summaksi – voisiko kyseisellä summalla tehdä jotakin muuta?

Paljonko rahaa menee viikossa, jos ostat 3 euron tölkin viikon jokaisena koulupäivänä?

Mitä muuta tekisit 60* eurolla kuukaudessa?

* 60 e = 20 koulupäivää kuussa x 3 euroa

7

19.3.2026

Rahaviikko 2026

POP Pankki

Tähän kalvoon sisältyy pieni laskutehtävä, jonka tarkoituksena on aktivoida nuorten laskutaitoja.

Minkä paidan valitsisit ja miksi?

8

26.2.2026

Rahaviikko 2026

POP Pankki

Hinta ohjaa usein valintoja. Entä onko nuori tehnyt jonkin valinnan, koska se edustaa jotain hänelle tärkeitä arvoja? Onko nuori huomannut perheessään tai lähipiirissään arvojen vaikuttavan hankintoihin?

**Voiko rahan
käyttöä
suunnitella?
Miten?**

POP Pankki

Keskustelkaa luokassa tai ryhmissä otsikon mukaisesti rahankäytön suunnittelemisesta. Onko se mahdollista? Miten? Löytyykö keskustelun kautta hyviä vinkkejä?

Mainittiinko keskusteluissanne esim. nämä keinot?

- Tilin tarkistaminen säännöllisin väliajoin ja hankintojen miettiminen etukäteen
- Käyttämällä esimerkiksi ns. kahden tilin taktiikkaa (esim. käyttötili ja säästötili)
- Pankin tarjoaman budjetointityökalun käyttö esim. mobiilipankissa
- Excelin käyttö
- Takuusäätiön tarjoama maksuton Penno-työkalu (penno.fi/instructions)

**Nuoren
pankkiasiointiin
liittyvät
oikeudet**

Nuoren pankkiasiointiin liittyvät oikeudet

15-17-vuotias

- on rajoitetusti oikeutettu tekemään sopimuksia, esim. **työsopimus**.
- on oikeutettu **avaamaan pankkitilin itse ansaituille rahoille**. Omiksi tuloiksi katsotaan esimerkiksi kesätyötulot. Huoltajat määräävät edelleen nuoren muista varoista, esim. lahjat. Edunvalvojilla kuten vanhemmilla ei ole oikeutta käyttää nuoren omia tulojaan varten avaamaa tiliä ilman tämän suostumusta.
- verkkopankkitunnuksilla voi tunnistautua erilaisiin vahvaa tunnistautumista vaativiin palveluihin kuten **OmaVeroon** ja kanta.fi (Kela).
- on oikeutettu saamaan esim. POP Pankissa **Debit Online -maksukortin ja tietyissä tapauksissa tunnukset verkkopankkiin** (huoltajan/huoltajien lupa tarvitaan).
- voi liittää maksukortin Applen Lompakkoon tai Google **Wallet** -palveluun.
- voi tehdä ilman huoltajan suostumusta tavanomaisia ja merkitykseltään vähäisiä ostoksia, mutta esim. lemmikkieläimiä tai ulkomaanmatkaa **ei voi** hankkia ilman huoltajan lupaa.
- **ei voi** ostaa velaksi*.

**Alaikäinen voi ottaa opintolainaa tiettyjen ehtojen täytyessä huoltajan suostumuksella.*

12

POP Pankki

HUOM! Tilanne muuttuu nuoren täyttäessä 18 vuotta eli kun nuoresta tulee täysi-ikäinen. Nämä oikeudet koskevat 15-17-vuotiaita.

**Huijaukset
ja turvallinen
pankkiasiointi**

POP Pankki

Varo huijareita!

- Verkkohuijauksia tapahtuu koko ajan. Huijaukset ovat rikollista toimintaa.
- Huijauskeinoja on erilaisia, esimerkiksi nuoria voidaan huijata:
 - väärennetyillä verkkokaupoilla tai tarjouksilla
 - henkilö- ja/tai pankkitietojen kalastelemisella
 - Kalastelu voi tapahtua esim. arvunnoilla tai muka pankin tai esimerkiksi Kelan nimissä lähetetyillä väärennetyillä viesteillä.
 - Rikollisen tavoitteena on saada verkkopankkitunnuksesi, jotta hän pääsee tyhjentämään tilisi.

- ✓ Älä lataa mitä tahansa sovelluksia laitteillesi.
- ✓ Käytä näytön lukitusta. Pidä laitteiden päivitykset ajantasalla.
- ✓ Lue saamasi viestit huolella.
- ✓ Liian hyvä tarjous on usein huijaus.

Huijausten määrä on koko ajan kasvussa. Alla esimerkkinä Finanssiala ry:n kokoama tilastokatsaus. Huijaukset ei koske vain ikäihmisiä vaan myös nuorten on hyvä olla valppaana.

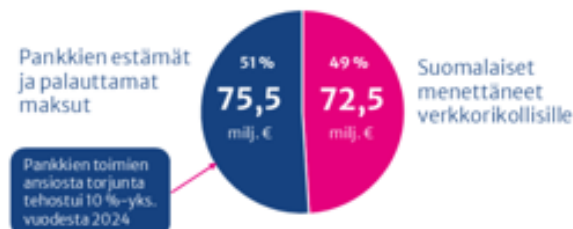
HUIJAUKSET JA PETOKSET

Pankkien tietoon tulleet huijaukset 2025

Huijauksia yhteensä 2025

148,0 milj. € **+38%** vrt. 2024

Lähde: FA

Muulitoiminta on rikos

- Muulitoiminnan on nähty yleistyvän nuorten keskuudessa viime vuosien aikana.
- Tärkeä ehkäisykeino on tunnistaa mitä on muulitoiminta.
- Muulina toimimisella tarkoitetaan sitä, että rikollinen pyytää tallettamaan tietyn summan rahaa tilillesi ja maksamaan sen rikollisen osoittamalle taholle tietyn ajan jälkeen. Tallettajalle voidaan tarjota tästä hyvästä tietty palkkio.
- Rahamuulauksesta on mahdollista saada raskaat rikossyytteet.
- Lisäksi rahanpesutuomio saattaa sulkea pois monia työtehtäviä tulevaisuudessa, mitä ei välttämättä tule ajatelleeksi.

DIGITODAY

Jopa 15-vuotiaita värvätään nyt tällaiseen rikokseen: "Luottotiedot ovat todennäköisesti menneittä"

Rikosseuraukset voivat olla raskaat.

18.9.2025 <https://www.is.fi/digitoday/art-2000011502409.html>

Erityisnosto vielä muulitoiminnasta. Nuorten on hyvä tiedostaa, mikä on muulitoimintaa, jotta he osaavat kieltäytyä jos heitä lähestytään tällaisilla pyynnöillä.

Mitä tehdä jos tulee huijatuksi?

- 1) Ota heti yhteys pankkiisi tai palveluaikojen ulkopuolella sulkupalveluun 020 333 (päivystää ympäri vuorokauden).
 - 2) Säilytä kaikki saamasi viestit ja selaimen lokitiedot.
 - 3) Selvitysvaihe pankin kanssa:
 - ✓ Kartoitetaan mitä on tapahtunut, esim. miten huijaaja on mahdollisesti saanut tunnukset haltuunsa
 - ✓ Maksun oikaisupyynnön tekeminen **mahdollisimman pian** parantaa mahdollisuuksia maksun palautumisesta, mutta se ei koskaan takaa maksun palautumista. **HUOM!** Tämä vaihe voi viedä useamman kuukauden.
- **Pankki suosittelee rikosilmoituksen tekemistä**, koska huijaus on aina rikos. Lisäksi ilmoitusta voidaan tarvita oikaisupyynnön liitteeksi.
 - Saat uudet verkkopankkitunnukset pankilta.

*Useampien suomalaispankkien sulkunumero on sama eli 020 333.

Finanssiala tulevaisuuden työnantajana

POP Pankki

Finanssiala tulevaisuuden työpaikkana

- Finanssialalla on paljon erilaisia työtehtäviä mm. niin pankeissa kuin vakuutusyhtiöissä.
- Pankkiin voi hakea esim. kesätöihin 18-vuotiaana; mm. asiakaspalvelutehtävät ovat hyvä ponnahduslauta alalle.
- Pankin työtehtävissä tarvittavia ominaisuuksia:
 - Tykkäät tehdä töitä asiakkaiden ja kollegoiden kanssa
 - Olet tarkka mm. tekstien ja numeroiden kanssa
 - Opastuksen lisäksi haet itse aktiivisesti tietoa mm. erilaisista ohjeista
 - Numeroiden ymmärtämisestä on hyötyä, mutta tämän voi myös oppia työssä

**Merkityksellisiä ja
turvallisia valintoja!**